

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **Фінансового менеджменту та фондового ринку**

**РЕФЕРАТ**  
**кваліфікаційної роботи**  
**на здобуття освітнього ступеня бакалавр**  
**зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування**  
**за освітньою-професійною програмою**  
**Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування**

на тему: : «Платоспроможність підприємства та формування системи її  
забезпечення»

**Виконавець:**

студент факультету ФБС

Карпов Олександр Олександрович

\_\_\_\_\_  
/підпис/

**Науковий керівник:**

к.е.н., ст.\_викл.

Домбровська Софія Олексіївна

\_\_\_\_\_  
/підпис/

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**Актуальність теми.** Ринкові перетворення економіки України, що пов'язані зі зростанням невизначеності господарського середовища, зумовили необхідність істотної реорганізації систем та механізмів управління фінансами підприємств. Істотно підвищилася значущість забезпечення фінансової стійкості підприємств як ключового чинника їхнього функціонування та розвитку. З урахуванням ролі фінансів підприємств у суспільному відтворювальному процесі проблема вдосконалення управління фінансовою стійкістю підприємств набула пріоритетного характеру. Найважливішою характеристикою ефективного управління економічною діяльністю підприємства в сучасних умовах, що склалися, є його фінансовий стан, який залежить від ступеня платоспроможності підприємства її рівня фінансово-економічної діяльності в умовах ринкової економіки.

Питання управління платоспроможністю за умов ринкової економіки завжди привертало увагу, адже якщо підприємство платоспроможне, воно має перевагу над іншими підприємствами того ж профілю у залученні інвестицій, в отриманні кредитів, у виборі постачальників та у підборі кваліфікованих кадрів. Аналіз платоспроможності показує, за якими напрямками треба вести цю роботу, дає можливість виявити найважливіші аспекти та найслабші позиції у проведеному аналізі. Ефективна діяльність підприємств та господарських організацій, стабільні темпи їхньої роботи та конкурентоспроможність у сучасних економічних умовах значною мірою визначаються якістю управління фінансами.

**Метою роботи** є виявлення проблем та тенденцій платоспроможності підприємства і визначення шляхів їх вирішення.

Реалізація мети дослідження передбачає постановку та вирішення наступних завдань:

- визначити сутність і значення платоспроможності підприємства;
- дослідити підходи до оцінки платоспроможності підприємства;
- представити систему забезпечення платоспроможності підприємства;
- зробити аналіз фінансово-економічного стану підприємства ТОВ «ВІННЕР-ОДЕСА».
- оцінити систему забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ «ВІННЕР-ОДЕСА»;
- визначити чинники, що впливають на платоспроможність підприємства ТОВ «ВІННЕР-ОДЕСА»;
- дослідити зарубіжний досвід функціонування системи забезпечення платоспроможності підприємства;
- визначити напрямки підвищення платоспроможності підприємства;
- запропонувати рекомендації щодо удосконалення системи забезпечення платоспроможності підприємства.

**Об'єкт дослідження:** процеси забезпечення платоспроможності суб'єкта господарювання ТОВ «Віннер-Одеса».

**Предмет дослідження:** платоспроможність підприємства та шляхи її забезпечення.

**Методи дослідження:** метод економічного аналізу, синтезу, порівняння, метод аналогії, наукової абстракції, спостереження, групування, узагальнення, прогнозування.

**Інформаційною базою** роботи послужила нормативна база, наукова та спеціальна література, публікації у періодичних видань з проблематики платоспроможності українських підприємств та закордонного досвіду вирішення проблем платоспроможності суб'єктів господарювання за ринкових умов ведення діяльності, праці українських та зарубіжних учених з проблем платоспроможності та ліквідності. Особливу цінність під час написання роботи представили праці Н.О. Власової, яка займалась визначенням сутності поняття платоспроможності підприємства, Т.С. Пічугіної, яка займалась класифікацією джерел платоспроможності підприємства, П.В. Смірної, яка займалась знаходженням шляхів поліпшення платоспроможності підприємства, Н. А. Волкової, яка займалась визначенням чинників що впливають на платоспроможність підприємства, Г.І. Кіндрацької, яка досліджувала зарубіжний досвід функціонування системи забезпечення платоспроможності підприємства, Л.А. Лахтіонової, яка досліджувала методи аналізу платоспроможності підприємства, та системи її забезпечення, та інші автори. Інформаційною базою написання кваліфікаційної роботи також є звітні дані ТОВ «ВІННЕР-ОДЕСА».

**Структура роботи.** Наукова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 68 сторінок. Кваліфікаційна робота містить 8 таблиць, 13 рисунків та 2 додатки. Список використаних джерел складає 36 найменувань.

За результатами дослідження були опубліковані тези доповіді "Умови забезпечення платоспроможності підприємства" на III міжнародній науково-практичній конференції "Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності" (11-12 травня 2022 року).

## ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі роботи розглядаються теоретичні засади платоспроможності підприємства, та системи її забезпечення. Досліджено економічну сутність поняття «платоспроможність підприємства». Визначено методичні підходи до її оцінки та розглянуто концепції управління системи її забезпечення.

У другому розділі роботи «Аналіз системи платоспроможності підприємства ТОВ «Віннер-Одеса»» проаналізовано фінансовий стан компанії, оцінена вартість ТОВ «Віннер-Одеса» за допомогою дохідного підходу та проведена оцінка системи забезпечення платоспроможності ТОВ «Віннер-Одеса».

У третьому розділі «Шляхи підвищення ефективності забезпечення платоспроможності підприємства» висвітлено зарубіжний досвід функціонування системи забезпечення платоспроможності іноземних підприємств, запропоновані напрямки підвищення платоспроможності, та надано рекомендації щодо удосконалення системи забезпечення платоспроможності підприємства.

## ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки теоретичного та практичного характеру:

1. Роль платоспроможності для підприємства за умов господарювання та її оцінки полягає в тому, що щодо залучення інвестицій, придбання кредитів, у підборі постачальників, а також пошуку висококваліфікованих співробітників платоспроможна компанія має явну перевагу над іншими організаціями подібного профілю. Зрештою, така організація не має конфліктів із державою та суспільством загалом. Платоспроможне підприємство – це те, яке здатне виконувати свої фінансові зобов'язання. Довгострокова платоспроможність називається балансом доходів. Це відбувається, коли господарюючий суб'єкт має умови для здійснення покупок при виникненні попиту та погашення всіх фінансових зобов'язань. Таким чином, баланс доходів означає перевищення загальних витрат на майбутні надходження.

2. Аналіз платоспроможності починається з підбору та систематизації інформаційних джерел, необхідних для проведення аналізу. Прийняття точних та швидких економічних рішень потребує постійного потоку вичерпної та надійної економічної інформації. На їх основі приймаються як стратегічні рішення, тобто ті, що визначають основні параметри економічної системи, так і тактичні та оперативні рішення щодо поточної діяльності підприємства, а також усунення небажаних відхилень від передбачуваних закономірностей.

3. Однією із складових сучасної практики управління підприємством є управління платоспроможністю, де основною метою є забезпечення оптимального рівня платоспроможності з метою стабілізації та подальшого ефективного розвитку підприємства. Під управлінням платоспроможністю слід розуміти процес розробки та прийняття ефективних управлінських рішень щодо виконання суб'єктами їх зобов'язань у повному обсязі та у встановлені терміни за рахунок наявних платіжних засобів з метою забезпечення стабільного розвитку

підприємства як у поточному та перспективному періоді. В роботі запропоновано концептуальні підходи до управління платоспроможністю. Практична реалізація запропонованої концепції потребує створення системи управління платоспроможністю підприємства. Здійснювані у межах управління платоспроможністю підприємств управлінські впливи мають бути спрямовані насамперед на оптимізацію процесів обслуговування кредиторської заборгованості та інвестиційної діяльності. При цьому в якості вхідних даних для планування таких управлінських впливів використовуються як безпосередньо дані про активи та зобов'язання підприємства, так і розраховані показники платоспроможності, а також результати їх інтерпретації. Концепція управління платоспроможністю підприємств ґрунтується на вдосконаленні апарату оцінки платоспроможності, використанні комплексу науково-методичних підходів (до обслуговування кредиторської заборгованості, забезпечення платоспроможності при плануванні інвестиційної діяльності). Невід'ємною частиною доведення концепції до рівня практичного впровадження є реалізація теоретичних положень у вигляді економіко-математичних та інформаційних моделей, націлених на використання для аналітичної підтримки прийняття управлінських рішень. Реалізація концепції спрямовано підвищення платоспроможності підприємства його стійкості до загроз, що пов'язані з неможливістю виконання боргових зобов'язань.

4. Система забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ «Віннер-Одеса» є сукупністю фінансових інструментів, яка виявляється у плануванні, стимулюванні та організації використання фінансових ресурсів. Суб'єктами управління системи забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ «Віннер-Одеса» є директор підприємства, представник виробника. В системі забезпечення платоспроможності підприємства об'єкт управління виступають фінансові відносини: а) між підприємством ТОВ «Віннер-Одеса» та його клієнтурою; 2) між підприємством ТОВ «Віннер-Одеса» та представником виробника. Забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ «Віннер-Одеса» здійснюється за рахунок сукупності форм та методів, інструментів та важелів формування та використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення різноманітних потреб автодилера. Щодо забезпечення платоспроможності підприємство ТОВ «Віннер-Одеса» як автодилер має вживати низку заходів та звітувати про їх виконання представникові виробника. Зокрема, для досягнення фінансової стійкості та платоспроможності вживаються заходи основі підвищення ефективності діяльності та обслуговування клієнтів, а також заходи щодо ефективного використання всіх видів ресурсів та зниження витрат.

5. Головним механізмом управління підприємством ТОВ «Віннер-Одеса» є основні фінансові показники діяльності підприємства. Для цього періодично проводиться аналіз показників, які порівнюються з плановими, ведеться пошук відхилень від запланованих показників та пошук резервів зростання результативних показників. Фінансовий стан аналізується для виявлення

недоліків організації діяльності, майбутніх резервів та шляхів подальшого ефективного розвитку. Це здійснюється за допомогою різних методик оцінки на основі вивчення фінансових результатів від основної діяльності, які у своїй сукупності становлять фінансовий аналіз. В управлінні підприємством аналіз насамперед використовується в системі фінансового менеджменту і на його основі приймаються управлінські рішення.

6. Підприємство ТОВ «Віннер-Одеса» можна характеризувати як фінансово нестійке, про що свідчать розраховані показники ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості та моделі ймовірності банкрутства. Ця ознака проявляється у відсутності до самозростання, що пов'язано з процесом неефективного формування, розподілу і використання прибутку. У підприємства не має можливості нарощувати обсяги капіталізації фінансових ресурсів. Власний капітал підприємства має низьку величину порівняно до інших джерел фінансування та складає к 2021 році 12%. Власний капітал зменшується через зменшення нерозподіленого прибутку. Збільшення власного капіталу можливе за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку та додаткового капіталу для того, щоб підприємство здобуло фінансову автономію.

7. Складено пропозиції щодо підвищення платоспроможності підприємства ТОВ «Віннер-Одеса»: збільшення виручки та значне зменшення витрат, що призведе до підвищення валового прибутку та прибутку від продажу підприємства; зниження управлінських витрат та витрат, джерелом покриття яких є валовий прибуток, що покращує платоспроможність підприємства; продаж окремих низькорентабельних об'єктів основних фондів; здати у найм основні фонди, не використовувані у виробничому процесі над повною мірою; здійснити реструктуризацію активів підприємства; провести оптимізацію структури капіталу з дотримання балансу власних джерел та позикового капіталу; забезпечення безперебійної роботи підприємства, у тому числі за рахунок розширення сервісної діяльності.

8. Встановлено заходи щодо досягнення довгострокової платоспроможності, які полягають у зниженні ризику втрати здатності здійснювати розрахункові операції у зв'язку з недоотриманням частини доходу або появою додаткових витрат. Потрібно нейтралізувати ризики щодо кожного виду діяльності: фінансової, інвестиційної та операційної. Порівняно до конкурентів, підприємство ТОВ «Віннер-Одеса» має відрізнятися ефективним менеджментом в оперативній, тактичній та стратегічній діяльності. Економічна діяльність – це не лише виробництво та пошук можливостей для розвитку бізнесу. Економічний успіх підприємства ТОВ «Віннер-Одеса» слід пов'язати з продажем кінцевих товарів чи послуг і скороченням часу, який буде необхідний для перетворення дебіторську заборгованість в грошові кошти, що пов'язані з проблемою їх повернення і, як наслідок, із реальною фінансовою ліквідністю.

9. Розроблено основні рекомендації з удосконалення системи забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ «Віннер-Одеса»: 1) моніторинг

фінансової стійкості за рахунок економіко-математичної моделі – «коефіцієнт сервісного покриття»; 2) складання плану касового обороту на місяць, квартал, рік. Запропоновані заходи використовуються для свідомого, конкретного контролю платоспроможності, що охоплює очікувані надходження коштів та витрат, а також методи покриття дефіциту та належного використання тимчасових надлишкових коштів у розрізі відповідних часових інтервалів.

Таким чином, розроблені напрями підвищення платоспроможності та вдосконалення системи забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ «Віннер-Одеса» у майбутньому покращать фінансове становище підприємства.

## АНОТАЦІЯ

### **Карпов О. О., «Платоспроможність підприємства та формування системи її забезпечення»,**

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування»  
Одеський національний економічний університет  
м. Одеса, 2022 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процеси формування системи забезпечення платоспроможності суб'єкта господарювання ТОВ «Віннер-Одеса».

У роботі розглядаються теоретичні засади платоспроможності підприємства та системи її забезпечення. Досліджено економічну сутність поняття «платоспроможність підприємства». Визначено методичні підходи до її оцінки. Розглянуто концепції управління платоспроможності підприємства та системи її забезпечення.

Проаналізовано платоспроможність та оцінку вартості підприємства на прикладі компанії ТОВ «Віннер-Одеса», охарактеризовано фінансовий стан компанії, оцінена вартість ТОВ «Віннер-Одеса» за допомогою дохідного підходу. Проведена оцінка системи забезпечення платоспроможності ТОВ «Віннер-Одеса».

Складено пропозиції щодо підвищення платоспроможності підприємства ТОВ «Віннер-Одеса», розроблені основні рекомендації з удосконалення системи забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ «Віннер-Одеса».

**Ключові слова:** платоспроможність підприємства, система забезпечення платоспроможності підприємства, оцінка вартості підприємства, фінансовий стан підприємства.

## ANNOTATION

**Karpov O.O., "Solvency of enterprise and the formation of its support system",**  
thesis for Bachelor degree in specialty «072 Finance, banking and insurance»  
under the program «Finance, financial management and insurance»,  
Odessa National Economic University  
Odessa, 2022

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of research - the processes of formation of the system of ensuring the solvency of the business entity LLC "Winner-Odesa".

The paper considers the theoretical foundations of the solvency of the enterprise and its support system. The economic essence of the concept of "enterprise solvency" is studied. Methodical approaches to its estimation are defined. The concepts of solvency management of the enterprise and its support system are considered.

The solvency and valuation of the company are analyzed on the example of Winner-Odesa LLC: the financial condition of the company is characterized, the value of Winner-Odesa LLC is estimated using the income approach. An assessment of the solvency system of Winner-Odesa LLC was conducted.

Proposals have been made to increase the solvency of the enterprise LLC "Winner-Odesa", the main recommendations for improving the system of ensuring the solvency of the enterprise LLC "Winner-Odesa" have been developed.

**Keywords:** solvency of the enterprise, system of ensuring the solvency of the enterprise, estimation of the value of the enterprise, financial condition of the enterprise.